

THE INFLUENCE OF ETHNOPOLITICAL PROCESSES ON THE STATE OF CHRISTIAN CONFESSIONS (THE FIRST HALF OF THE XX – THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY) (BY THE EXAMPLE OF THE CHURCH OF THE EASTERN CHRISTIAN BAPTIST)

The article is devoted to the influence of ethnopolitical processes on the activities of Christian faiths in general, and communities of Evangelical Christian Baptists in particular, during the Soviet totalitarian regime and in post-colonial Ukraine. The destructive influence of the totalitarian regime on the activities of the communities of Evangelical Christian Baptists in the Soviet period is analyzed. The dynamics of changes in ethnopolitical processes in relation to Protestant communities in post-colonial Ukraine is shown.

Keywords: ethnopolitical processes, Ukraine, Evangelical Christian Baptist community, ethnic and religious inter-confessional politics, tolerance, state, totalitarianism.

Одержано 22.05.2017

УДК 656.85.91(477-41.)

*Грудевич Тетяна
(Переяслав-Хмельницький)*

**ПРОБЛЕМА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕТНІЧНОСТІ У ЛИСТУВАННІ М.І.СІКОРСЬКОГО:
МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР**

У статті аналізується проблема збереження етнічності у листуванні М.І.Сікорського у міжнародному вимірі. Значна увага приділена листуванню М.Сікорського з іноземними вченими, інтелектуалами, послами і дипломатичними представництвами.

Ключові слова: М.І.Сікорський, Шолом-Алейхем, етнічність, листи, міжнародний вимір, співпраця.

В умовах глобальних зовнішньополітичних викликів, перед якими постала Україна на поч. ХХІ ст. загалом і громадянське суспільство зокрема, вітчизняні вчені повинні осмислити і реалізувати дієвий і реалістичний план інтеграції Української держави в сучасний європейський простір. У цій ситуації особливо актуалізується проблема збереження і розвитку етнічності у постбіполярній міжнародній системі. Оскільки, незважаючи на глобалізацію і уніфікацію, етнічний фактор не зникає, а навпаки, набуває великого значення.

Для осмислення цієї проблематики, особливий науковий інтерес викликають листи з особистого архіву М. Сікорського, які містяться у фондовій колекції НІЕЗ «Переяслав» і дають можливість внести до його біографії окремі дані про сторінки його життєвого шляху, відслідкувати його громадську, професійну, наукову діяльність, представити його внесок в розвиток музейної справи на Переяславщині. Всі вітальні листи, листівки, телеграми, які отримував Сікорський, діляться на ті, що він отримував від посадових осіб та приватних. Колекція НІЕЗ «Переяслав» нараховує близько 100 одиниць вітальних листівок, листів, телеграм, адресованих М.І.Сікорському.

На жаль, цей важливий джерельний матеріал ще неповністю укомплектований (багато з цінних документів перебуває у приватних архівах і поки не стали частиною фондової колекції НІЕЗ «Переяслав»). Зараз вони перебувають лише у категорії «ТЗ» (тимчасового збереження) і активно опрацьовуються музейними співробітниками. Незважаючи на цю ситуацію, навіть наявне листування М.І. Сікорського дає нам можливість схематично окреслити міжнародний вимір проблеми збереження етнічності на прикладі листування Михайла Івановича з іноземцями та іноземними дипломатичними установами (посольствами, консульствами, тощо).

Загалом ця проблематика ще не стала об'єктом уваги дослідників, тому наше дослідження є одним із перших.

Головною метою дослідження є аналіз збереження етнічності у листуванні М.І.Сікорського у міжнародному вимірі. Для досягнення поставленої мети є доцільним вирішення таких завдань:

- лаконічно проаналізувати життєвий шлях і досягнення М.І.Сікорського у збиранні та збереженні матеріальної та духовної культури українського народу;
- охарактеризувати роль М.І.Сікорського у створенні музею Шолом-Алейхема на

матеріалах з його особистого архіву та осмислити проблеми збереження етнічності у листуванні М.І.Сікорського з іноземними дипломатичними установами і з іноземцями.

Михайло Іванович Сікорський (1923-2011рр.) – видатний діяч у галузі музейної справи і культури України, фундатор Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», Герой України, лауреат премії Т.Г.Шевченка та інших нагород, не перестає привертати до себе увагу. За свою багаторічну працю він зробив вагомий внесок у дослідження історії та культури древнього Переяслава і перетворив це місто на видатний осередок культури та духовності. Ним було створено унікальний музейний комплекс – Переяслав-Хмельницький державний історико-етнографічний заповідник «Переяслав». Перлиною цього комплексу є Музей народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини, в основі експозиції – наддніпрянське село II пол. XIX ст. – поч. XX ст., що відтворює побут, матеріальну й духовну культуру попередніх епох, розкриває традиційні ремесла та види діяльності, характерні для відповідної місцевості та часу XX ст. (Київщина, без північних районів; Черкащина; північні райони Кіровоградщини, та західні – Полтавщини) [5].

На території Музею народної архітектури та побуту знаходяться 13 тематичних музеїв, серед яких – Музей класика єврейської літератури Шолом-Алейхема. Експозиція цього музею була відкрита у 1978 році з нагоди відзначення 120-ої річниці талановитого письменника, уродженця Переяслава – Шолом-Алейхема. Створенню цього музею передувала клопітка робота, ініціатором якої був Сікорський Михайло Іванович [5]. Ще за життя він став живою легендою та був шанований серед усього люду, міг спілкуватися як з простими людьми, так і з елітою суспільства. З Михайлом Івановичем шукали зустрічей, консультувалися, надсилали офіційні та неофіційні листи, вітання, клопотання, поздоровлення. Підтвердженням цього є поштова кореспонденція Сікорського з його особистого архіву. Серед всієї кореспонденції є листи, написані М.І.Сікорському іноземцями та надіслані з іноземних дипломатичних установ.

Значне місце в архіві Михайла Івановича Сікорського займають листи, які висвітлюють окремі питання, щодо створення музею класика єврейської літератури Шолом-Алейхема і заповнюють маловідомі сторінки історії його створення. В особистому архіві М.І.Сікорського знаходяться листи, які адресовані Михайлу Івановичу та листи, які писав він, в яких висвітлюється передісторія створення музею класика єврейської літератури Шолом-Алейхема. Привертає увагу лист, адресований видатному білоруському та французькому художнику – сюрреалісту єврейського походження Марку Шагалу (1887-1985р.р.). Вважаємо за доцільне навести фрагмент листа: «Уважаемый господин Марк Шагал! К вам обращаются сотрудники музея города Переяслав-Хмельницкого Украинской ССР. В нашем городе, где родился выдающийся еврейский писатель Шолом-Алейхем, сей час создается его мемориальный музей, для создания которого необходимы произведения художника, отражающие жизнь и творчество Шолом-Алейхема. Очень большой интерес представляют для нас Ваши работы, которые дали бы возможность создать посную экспозицию, увековечить память классика еврейской литературы. Вы окажете нам большую честь, предоставив возможность получить для мемориального музея Ваши произведения. С уважением директор музея М.И.Сикорский» [9]. На жаль у нашому розпорядженні немає відомостей про те, яким чином відреагував М.Шагал на дане звернення. Відомо лише що М.І.Сікорський звертався до відомих діячів, щоб передати лист адресату, підтвердженням цьому є короткі замітки з його особистого архіву. Також архів М.І.Сікорського містить лист – звернення до Вергеліса Арона Алтеровича (1918-1999р.р.) – єврейського поета-публіциста, громадського діяча, який писав на ідиші: «Главному редактору альманаха «Геймланд» тов. Вергелису Арону Алтеровичу. Уважаемый Арон Алтерович! К Вам обращаются сотрудники Переяслав-Хмельницкого музея. Здесь, в Переяславе-Хмельницком, родном городе Шолом-Алейхема, создается музей классика еврейской литературы. В музее предусмотрено и создание мемориальной библиотеки в количестве 5-6 томов, изданных на разных языках народов мира. Просим Вас оказать нам помощь в создании актива по выявлению и сбору необходимых для музея предметов, всего, что связано с именем Шолом-Алейхема: личных вещей писателя, писем, автографов, пришедший его книг и пришедший о нем. А также просим связаться с родными Шолом-Алейхема и редакциями периодических изданий в Польше

(Варшава) и Франции (Париж) с целью приобретения для музея ценных экспонатов» [6]. Особливо цінним у особистому архіві М.І.Сікорського є лист від Абрама Чубинського – палкого шанувальника творчості Шолом-Алейхема: «Дорогой Михаил Иванович! Давно мы с Вами не обменивались письмами. Очень хотел бы знать как Ваше здоровье? Как ваш коллектив работников? Как музейные дела? Мне кто-то устно сообщил будто музей Шолом-Алейхема перекочевал с территории «наверху» – в здание бывшей Переяславской синагоги. Я знаю, что почтовые тарифы на Украине очень высокие, однако, хоть раз в год я желал-бы получить весточку от Вас. Сюда в Израиль приезжала внучка Шолом-Алейхема – Белл Кауфман. Я предпринимаю попытку через нее и посла Украины Ю.Н.Щербака (моего хорошего знакомого) – добиться какую-то финансовую поддержку Вашему музею Шолом-Алейхема. Может что-то удастся сделать. Времена поменялись. Непомню посылал ли я Вам мои статьи «Мой Шолом-Алейхем» и «Мой Шолом!» Посылаю наилучшие пожелания всему коллективу Переяслав-Хмельницкого заповедника – здоровья всем и успехов в вашем благородном труде. С глубоким уважением и любовью Абрам Чубинский». В музеї класика єврейської літератури Шолом-Алейхема експонуються твори, які передав Абрам Чубинський – «Мой Шолом-Алейхем», «Мой Шолом!» та предмети іудаїки (кіпи, талес, талмуд) [6]. Семен Львович Бенціанов (1933 рік народження), професор психологічних наук у 1984 році написав М.І.Сікорському листа із США, в якому повідомив, що написав статтю про музей класика єврейської літератури Шолом-Алейхема у газету «Біробіджан штерн» і сповістив про свій приїзд в Україну [1]. Також у архіві Сікорського є листи з якими він звертається у Москву в бібліотеку та лист звернення у обласну бібліотеку міста Чернівців посприяти у зборі матеріалів (друкованих видань), пов'язаних з життям та творчістю Шолом-Алейхема. За первинним задумом передбачалось створити музей єврейського класика Шолома Алейхема в синагозі міста Переяслава-Хмельницького, але місцева влада не передала на баланс вищевказане приміщення, тому музей було створено в хаті мірошника з с.Сомкова Долина Переяслав-Хмельницького району на території музею Народної архітектури та побуту Середньої Наддніпряниці [5]. В листах Сікорського неодноразово згадується про перенесення експозиції музею Шолом-Алейхема в синагогу. На це звертав увагу А.Чубинський, С.Л. Бенціанов та ін. Разом з тим до цього часу це питання не вирішене.

Приділяючи велику увагу збереженню матеріальної і духовної культури українського народу на теренах материкової України М.І. Сікорський ніколи не забував про українців, які мешкають за межами Української держави, дбав про збереження загальноукраїнської етнічності та намагався налагодити з ними дієву і конструктивну співпрацю. Свідченням цих активних і взаємовигідних контактів є низка листів з Канади. Ми процитуємо лише деякі з них, в яких на нашу думку розкривається вагома роль М.І.Сікорського у збереженні української етнічності.

Так, Дарія Даревич, головний куратор Українського музею в Канаді (м. Торонто, провінція Онтаріо) в листі, датованому від 15 липня 1991 р. наголошує: «Прошу прийняти щире подяку за згоду взяти участь у виставці «Скарби України», яка запланована в державних музеях Канади з нагоди святкування століття українського поселення в Канаді 1992-1993 рр. Особливо дякую за можливість познайомитися з Вашою музейною колекцією та допомогти у підбранні експонатів на цю виставку. Хоч підготовка виставки поступає наперед, під цю пору ще не зроблено остаточного рішення щодо експонатів, тому залучаю тільки список пропонованих експонатів виготовлений та узгоджений з Вами в часи моїх відвідин Вашого музею. Сподіваюся, що Ви зможете надати, на цю першу інтернаціональну виставку шедеврів української культури та музеїв України, експонати високої мистецької вартості та історичного значення. Будемо дуже раді Вашим пропозиціям. Також будемо вельми вдячні за надання інвентарних номерів до всіх пропонованих експонатів» [3].

В іншому листі від 8 листопада 1991 р. доктор Зенон Погорецький із Канади пише: «Шановний директор Сікорський, лауреат Шевченківської премії! Недавно я приїхав до Києва як представник кількох музеїв у Канаді, щоб перевірити можливості використання та обміну культурних виставок між Україною і Саскачеваном. Договір був підписаний в серпні у Києві Саскачеванським Міністром Освіти і Міністром Культури України Ларисою Хоролець. Кілька разів відвідував Міністерство Культури і Національний Музей історії України, де науковий

співробітник Тетяна Миколаївна Радієвська радила, щоб я конче поговорив з Вами про Ваші фонди експонатів етнографічного засобу. На жаль, не міг з Вами зв'язатися. Тому пишу Вам цього листа з проханням, щоб ми могли співпрацювати, коли я буду знов у Києві, в половині травня, 1992 р., з Канадською виставкою в приміщенні Державного Музею Українського Образотворчого Мистецтва у Києві. В червні, якщо можливо, Ви могли б допомогти мені відвідати деякі музеї у Вашій околиці?» [7].

Величезне враження на іноземних громадян справляв цілісний музейний комплекс Переяслава, що не лише зберіг для сучасників історичні й етнокультурні здобутки українців, а і дозволив долучитися до їх багатотисячолітньої позитивної енергетики всім бажаючим.

Так, Координатор програми сприяння парламентам України за фінансової підтримки Агенства міжнародного розвитку США Елеонора Валентайн у листі від 17 червня 1997 р. відзначає: «Вельмишановний Михайле Івановичу! Від імені співробітників Програми сприяння парламентам України та зарубіжних експертів дозвольте висловити щирю подяку за проведену Вами екскурсію по музеях міста Переяслава-Хмельницького. Навіть брак часу не вплинув на враження, яке справило на нас ваше місто, його історичні та культурні пам'ятки. Дякуємо Вам за відданість справі, за вміння віднайти та зберегти перлини української культурно-етнографічної спадщини» [2].

В іншому листі, датованому 26 квітня 1999 р., дипломатичні представники посольства Китайської Народної Республіки, засвідчують щирю повагу директору Музею під відкритим небом м. Переяслава Хмельницького пану М. І. Сікорському і просять його посприяти відвідати Переяславський скансен китайській делегації на чолі з Членом Політбюро ЦК КПК, Президентом академії суспільних наук Китаю паном Лі Теїн [8].

Врешті-решт, величезні здобутки М.І.Сікорського на ниві збереження української етнічності, ідентичності, культури та налагодження ним взаємовигідної співпраці, як з українськими діаспорними культурними центрами так і з іноземними дипломатами і культурницькими представництвами не залишилися поза увагою світової громадськості.

Так, президент Американського Біографічного Інституту (США) Д.М. Еванс пише: «Шановний професор Михайло, Я з задоволенням сповіщаю про вашу номінацію для престижного звання Людина року-2000. Міжнародний інститут наукових досліджень вирішив признати вашу номінацію, підтвердити це та представити для громадськості. Ми порівняли ваші досягнення з представленими номінантами з усього світу і ваші дані більше всіх підходять на звання хто є хто. Було дуже важко вибрати номінантів з тої великої кількості представлених до звання Людина року. Я приношу вам мої попередні поздоровлення, що серед усіх ми таки вибрали вас як кращого. Мої поздоровлення у зв'язку з вашою номінацією» [4].

Зрештою, після міжнародного визнання й українська влада визнала вагомі досягнення М.І.Сікорського у збереженні української, матеріальної і духовної культури та нагородила Михайла Івановича званням Героя України. З цього приводу Надзвичайний і Повноважний посол Російської Федерації в Україні В.Черномірдин у листі, датованому 14 березня 2005 р., відзначив вагому роль М.І.Сікорського у збереженні культурного надбання України, історичних пам'яток Переяслав-Хмельницького й успішному функціонуванні історико-етнографічного заповідника «Переяслав» [12].

Таким чином нами проаналізована проблема збереження етнічності у листуванні М.І.Сікорського, а саме її міжнародний вимір. Листи з особистого архіву Михайла Івановича, незважаючи на свою невелику кількість, дають нам змогу оцінити визначну роль фундатора цілісного музейного комплексу Переяслава, який відіграє велику роль у збереженні етнічності, як суто української, так й інших етнічних спільнот (зокрема євреїв), які мешкають на території сучасної Української держави. Листування М.І.Сікорського незважаючи на свою невелику кількість доповнюють історію створення музею Шолом-Алейхема. Воно висвітлює маловідомі сторінки, які пов'язані із наповненням музею експонатами, визначають коло осіб, які були долучені до пошуку експонатів даного музею. Враховуючи те, що Михайло Іванович Сікорський належить до когорти видатних діячів української культури та музейної справи, його особистість

та значні музейні і наукові досягнення викликали посилений інтерес міжнародної спільноти. Ця зацікавленість особистістю М.І.Сікорського та його вагомими здобутками у сфері збереження етнічності широко і яскраво відобразилася у його листуванні з іноземцями та іноземними дипломатичними установами (посольствами, консульствами тощо). На сьогоднішній день виявлено невелику кількість листів з особистого архіву М.І.Сікорського, в яких розкриваються окремі аспекти проблеми збереження етнічності. Разом з тим є підстава вважати, що їх кількість має бути набагато більшою. Частина листів пов'язана з історією створення і діяльністю музейного комплексу м. Переяслава-Хмельницького та зберігаються у фондах Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». При комплексному вивченні листів із особистого архіву М.І.Сікорського, та із листів фондів НІЕЗ «Переяслав» ми зможемо більш повніше дослідити специфіку збереження етнічності у листуванні М.І. Сікорського. По мірі їх виявлення підняті в них проблеми будуть висвітлені в подальших дослідженнях.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Бенціанов С. Л. [Лист професора психолог. наук С. Л. Бенціанова від 12.03. [1984] р. М. І. Сікорському] / С. Бенціанов США – 1 арк. – Загол. сформул. на осн. аналізу даного док. – Особистий архів Сікорського М. І.
2. Валентайн Е. [Лист координатора програми сприяння парламентові України [1997] М. І. Сікорському] / Е. Валентайн. – Фонд Україна-США – Загол. сформул. на основі аналізу даного док. – Особистий архів Сікорського М. І.
3. Даревич Д. [Лист від головного куратора виставки «Скарби України». [1991] М.І.Сікорському] / Д. Даревич. Торонто. – 1. арк. – Загол. сформул. на основі даного док. – Лист надісланий із Канади. – Особистий архів Сікорського М.І.
4. Еванс С. [Лист президента Американського Біографічного Інституту [2000] М. І. Сікорському] / С. Еванс. США – Загол. сформул на основі аналізу даного док. – Особистий архів Сікорського М. І.
5. Жам О.М., Ткаченко Н.Г. М.І. Сікорський – творець скансену на Татарській горі // Михайло Іванович Сікорський: творець історії й хранитель часу. – Переяслав-Хмельницький, 2013. – С. 73-124.
6. Матеріали фондових книг інвентарної групи «ТЗ». – Книги 1-5. – НІЕЗ «Переяслав».
7. Погорецький З. [Лист представника музеїв Канади [1991] М. І. Сікорському] / З. Погорецький. Канада – 1. арк. – Загол. сформул на основі аналізу даного док. – Особистий архів Сікорського М. І.
8. Посольство Китайської Народної Республіки в Україні [Лист [1999] М. І. Сікорському] / Київ: – 1 арк. – Загол. сформул. на основі аналізу даного док. – Особистий архів Сікорського М. І.
9. Сікорський М. І. [Лист М. І. Сікорського від 26.01 1976 р. М. Шагалу] [Рукопис] / М. І. Сікорський. – 1976. – 1 арк. – Загол. сформул. на осн. аналізу даного док. – Особистий архів Сікорського М.
10. Черномирдін В. С. [Лист Надзвичайного і поважного посла Російської Федерації в Україні [2001 – 2009.] М. І. Сікорському] / В. Черномирдін. РФ – 1 арк. – Загол. сформул. на основі аналізу даного док. – Особистий архів Сікорського М. І.

REFERENCES

1. Bentsianov S. L. [Lyst profesora psykholoh. nauk S. L. Bentsianovavid 12.03. [1984] r. M. I. Sikorskomu] / S. Bentsianov SShA – 1 ark. – Zaholov. sformul. na osn. analizu danoho dok. – Osobystyi arkhiv Sikorskoho M. I.
2. Valentain E. [Lyst koordynatora prohramy sprianniya parlamentovi Ukrainy [1997] M. I. Sikorskomu] / E. Valentain. – Fond Ukraina-SShA. – Zahol. sformul. na osnovi analizu danoho dok. – Osobystyi arkhiv Sikorskoho M. I.
3. Darevych D. [Lyst vid holovnoho kuratora vystavky «Skarby Ukrainy». [1991] M.I.Sikorskomu] / D. Darevych. Toronto. – 1. ark. – Zahol. sformul. na osnovi danoho dok. – Lyst nadislanyi iz Kanady. – Osobystyi arkhiv Sikorskoho M.I.
4. Evans S. [Lyst prezydenta Amerykanskooho Biohrafichnoho Instytutu [2000] M. I. Sikorskomu] / S. Evans. SShA – Zahol. sformul na osnovi analizu danoho dok. – Osobystyi arkhiv Sikorskoho M. I.
5. Pohoretskyi Z. [Lyst predstavnyka muzeiv Kanady [1991] M. I. Sikorskomu] / Z. Pohoretskyi. Kanada – 1. ark. – Zahol. sformul na osnovi analizu danoho dok. – Osobystyi arkhiv Sikorskoho M. I.
6. Posolstvo Kytayskoi Narodnoi Respubliky v Ukraini [Lyst [1999] M. I. Sikorskomu] / Kyiv: – 1 ark. – Zahol. sformul. na osnovi analizu danoho dok. – Osobystyi arkhiv Sikorskoho M. I.
7. Sikorskyi M. I. [Lyst M. I. Sikorskoho vid 26.01 1976 r. M. Shahalu] [Rukopys] / M. I. Sikorskyi. – 1976. – 1 ark. – Zahol. sformul. na osn. analizu danoho dok. – Osobystyi arkhiv Sikorskoho M.
8. Chernomyrdin V. S. [Lyst Nadzvychainoho i povazhnoho posla Rosiiskoi Federatsii v Ukraini [2001 – 2009.] M. I. Sikorskomu] / V. Chernomyrdin. RF – 1 ark. – Zahol. sformul. na osnovi analizu danoho dok. – Osobystyi arkhiv Sikorskoho M. I.

Грудевич Татьяна

**ПРОБЛЕМА СОХРАНЕНИЯ ЭТНИЧНОСТИ В ПЕРЕПИСКЕ М.И.СИКОРСКОГО:
МЕЖДУНАРОДНОЕ ИЗМЕРЕНИЕ**

В статье анализируется сохранение этничности в переписке М.И.Сикорского в международном измерении. Значительное внимание уделяется переписке М.И.Сикорского с иностранными учеными, интеллектуалами, послами и дипломатическими представительствами.

Ключевые слова: М.И.Сикорский, Шолом-Алейхем, этничность, письма, международное измерение, сотрудничество.

Hrudevych Tatiana

**PROBLEM OF PRESERVATION OF ETHNICITY IN CORRESPONDENCE M.I.SIKORSKOHO:
INTERNATIONAL DIMENSION**

There is an analyzation of the problem of the safety of ethnical mailing of M.Sikorskiy with foreign scientists, intellectual persons, ambassadors and legations.

Keywords: M. Sikorskiy, Shalom Aleicham, ethnicity, mails, international relations, collaboration.

Одержано 31.05.2017

УДК 303.446.4(94.477)

Жам Олена

(Переяслав-Хмельницький)

**МІЖНАРОДНЕ МЛИНОЛОГІЧНЕ ТОВАРИСТВО (TIMS) Й УКРАЇНСЬКА
МЛИНОЛОГІЧНА АСОЦІАЦІЯ, ЇХ РОЛЬ В ІДЕНТИФІКАЦІЇ ДЖЕРЕЛ
З ЕТНІЧНОСТІ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УКРАЇНИ В СУЧАСНОМУ
ЄВРОАТЛАНТИЧНОМУ ПРОСТОРІ**

В статті висвітлюється історія, мета, основні види діяльності Міжнародного млинологічного товариства, Української млинологічної асоціації, їх роль в ідентифікації джерел з етнічності та популяризації України в сучасному євроатлантичному просторі.

Ключові слова: Міжнародне млинологічне товариство, Українська млинологічна асоціація, традиційні млини, етнічність, джерелознавство.

Традиційні млини відігравали важливе економічне значення протягом багатьох століть у країнах Європи й, зокрема, Україні, яка здавна славилася своїми землеробськими та млинарськими традиціями. Проте поступово більш сучасна техніка витіснила їх із ужитку за винятком деяких ізольованих місць. Досить швидко зникнення традиційних млинів в різних країнах світу викликало спроби врятувати і зберегти ті млини, що уціліли.

Актуальність дослідження полягає в тому, що в Україні останніми роками також спостерігається зростання пізнавального інтересу з боку фахівців різних спеціальностей (істориків, етнографів, археологів, економістів, екологів, архітекторів, музейних працівників) до традиційного млинарства.

Дослідження традиційних народних млинів (ручних жорен і ступ, кінних топчаків, водяних і вітряних млинів) – нова для України галузь в історичній науці. Вітчизняне млинарство не було ще окремим напрямком наукових досліджень, хоча багато фахівців у різний час тією чи іншою мірою торкалися у своїх розвідках цієї теми. Окрім кількох розвідок, вітчизняними історіографами не підготовлено ґрунтовних млинологічних студій.

Метою статті є аналіз історії, основних видів діяльності Міжнародного млинологічного товариства (далі ММТ) та Української млинологічної асоціації (далі УМА) та їх ролі в ідентифікації джерел з етнічності та популяризації України в сучасному Євроатлантичному просторі. Реалізація поставленої мети передбачає висвітлення таких дослідницьких завдань: охарактеризувати історію створення та діяльності ММТ й УМА; проаналізувати їх науково-організаційну діяльність (проведення конференцій, симпозиумів тощо); розкрити роль ММТ й